

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра судової медицини, медичного правознавства
імені заслуженого професора. М.С. Бокаріуса

Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕДИЧНЕ ПРАВО. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ДЕОНТОЛОГІЯ»

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»

Спеціалізація 227.1 «Фізична терапія»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 1

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
судової медицини, медичного
правознавства імені заслуженого
професора. М.С.Бокаріуса

Протокол від
“ 30 ” червня 2022 року № 11

Завідувач кафедри

(підпис)

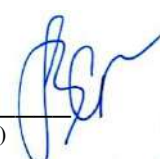
О.В. Дунаєв
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем хірургічного
профіля _____

(назва)

Протокол від
“ 30 ” червня 2022 року № 11

Голова

(підпис)

В.О. Сипливий
(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. ДУНАЄВ ОЛЕКСАНДР ВІТАЛІЙОВИЧ - завідувач кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, д.мед.н, професор.

2. КАПУСТНИК ВОЛОДИМИР ВАЛЕРІЙОВИЧ - доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, д.юр.н., доцент

3. КРИВЕНКО ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ - доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, к.юр.н., доцент

4. ЛЕОНТЬЄВ ПАВЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ - доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, к.мед.н.

ДАНИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

ПІБ викладача	Капустник Володимир Валерійович , доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса, доктор юридичних наук, доцент
Інформація про викладача	<i>Професійні інтереси: судова експертиза, правознавство, медичне право України</i> <i>Профайл викладача:</i> http://31.128.79.157:8083/user/profile.php?id=505
Контактний тел.	+38 (050) 533-33-30
Корпоративний E-mail:	vv.kapustnik@knmu.edu.ua
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення: <u>он-лайн консультації:</u>	<i>кожний вівторок з 15.00 до 17.00 год.</i> <i>м. Харків, вул. Тринклера, б. 6, кафедра судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса (3-й поверх)</i> <i>за попередньою домовленістю,</i> http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=106
Локація	<i>вул. Тринклера, б. 6</i> https://goo.gl/maps/v6bFs5yZonFD77zcA

ПІБ викладача	Кривенко Олександр Іванович доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса, кандидат юридичних наук, доцент
Інформація про викладача	<i>Професійні інтереси: судова експертиза, правознавство, медичне право України, правові засади адміністративного управління</i> <i>Профайл викладача:</i> http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=505
Контактний тел.	+38 (096) 220-80-80
Корпоративний E-mail:	oi.kryvenko@knmu.edu.ua
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення:	<i>кожний вівторок з 15.00 до 17.00 год.</i> <i>м. Харків, вул. Тринклера, б. 6, кафедра судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса (3-й поверх)</i>

<u>он-лайн</u> <u>консультації:</u>	<i>за попередньою домовленістю,</i> <i>http://distance.kntu.edu.ua/course/view.php?id=106</i>
Локація	<i>вул. Тринклера, б. 6</i> <i>https://goo.gl/maps/v6bFs5yZonFD77zcA</i>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Медичне право. Професійна етика та деонтологія» складений відповідно освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань «22 «Охорона здоров'я», спеціальності «227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту (анотація). Освітній компонент «Медичне право. Професійна етика та деонтологія» включає в себе інформацію щодо основних теоретичних та методичних питань медичного права України як науки та практики й методологічної основи для правової оцінки дій медичних працівників у межах чинного загального і медичного законодавства України. Знання та навички з медичного права є необхідною умовою для розуміння процесів та здійснення професійної медичної діяльності у галузі охорони здоров'я. Освітній компонент спрямований на формування правового світогляду, створення системи правових уявлень, переконань та навиків правомірної поведінки фахівця системи охорони здоров'я. Він має на меті не лише надання необхідних теоретичних знань, а й навчання правильному використанню правових норм при виконанні професійної діяльності, адже сьогодні однією з найважливіших проблем у медичній галузі є низький рівень правової культури в цій галузі. У зв'язку з цим вивчення медичного права сприяє формуванню необхідного рівня правової культури у відносинах між суб'єктами медичних правовідносин – державою, закладами охорони здоров'я, лікарем та пацієнтом.

Окремим правовим питанням є професійна етика та деонтологія, що ґрунтується на моральних, правничих та міжнародних засадах. Вони допомагають правильно і тактовно впроваджувати правові норми у медичну практику.

Предметом вивчення освітнього компоненту є оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок, що необхідні у провадженні практичної діяльності у сфері охорони здоров'я, а також у повсякденному житті на фоні високого рівня правосвідомості та підвищення правової культури, а також недопущення правового нігілізму

Міждисциплінарні зв'язки.

Освітній компонент «Медичне право. Професійна етика та деонтологія» є необхідною складовою у компетентністному підході формування фахівців зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія», які зобов'язані розуміти спектральність системи права України, знати національну нормативно-правову базу, основи права в медицині, в разі потреби мати можливість коректно застосувати отримані знання у практичній діяльності. Вивчення освітнього компоненту пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних і природничо-наукових дисциплін (історія України та української культури; безпеки життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки; етики; медичної психології).

Освітній компонент «Медичне право. Професійна етика та деонтологія» є необхідною складовою формування особистості лікаря у вищій медичній

школі. Він пов'язана зі знаннями соціально-гуманітарних і природничо-наукових освітніх компонентів – історії України, правознавства, основи біоетики та біобезпеки, філософії, етики, соціальної медицини, нормальної та патологічної фізіології, рентгенології, внутрішніх хвороб, педіатрії, хірургії, акушерства та гінекології тощо.

Пререквізити

Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння кредитів з контролю та моніторингу діяльності у закладах вищої освіти, забезпечує належну якість освітнього процесу.

Постреквізити

Основні положення освітнього компоненту «Медичне право. Професійна етика та деонтологія» мають застосовуватися як самостійно, так і при вивченні фахових дисциплін.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ:

1.1. Мета викладання освітнього компоненту полягає у формуванні у здобувачів певних компетентностей у галузі медичного права України, професійної етики та деонтології у здобувачів освіти першого бакалаврського рівня, які навчаються за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія», для подальшої активної діяльності із забезпечення прав людини у галузі охорони здоров'я, а також для підвищення правосвідомості фахівців у галузі охорони здоров'я шляхом отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань і практичних юридичних навиків для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у галузі охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями освітнього компоненту є отримання знань, вмінь та компетентностей у разі виконання лікарем функцій свідомої та компетентної особи в галузі охорони здоров'я населення і медичного права України, професійної етики та деонтології, а також розгляд основних понять юриспруденції, таких як законність і правопорядок, правопорушення і юридична відповідальність, правова дисципліна і правова культура, у тому числі у галузі охорони здоров'я, неухильне забезпечення здійснення прав і обов'язків всіх суб'єктів медичної діяльності.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами **компетентностей:**

– **інтегральні** – здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук;

– **загальні:**

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

– спеціальні (фахові, предметні):

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист,

комфорт та приватність.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працьовитий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПІ	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибірковий	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація» Спеціалізація: 227.1 Фізична терапія	Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		2-й	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 46	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) ОПІ : «Фізична терапія»	12 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
		46 год.	-
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: залік			

2.1. Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Медичне право України в системах права і законодавства. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	2	Інформаційна (освітня)
2	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.	2	Інформаційна (освітня)
3	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я. Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів.	2	Інформаційна (освітня)
4	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	2	Інформаційна (освітня)
5	Дефекти надання медичної допомоги. Медична	2	Інформаційна

	експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.		(освітня)
6	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	2	Інформаційна (освітня)
	Всього годин	12	

2.2.2. Семінарські заняття

Проведення семінарських занять не передбачено програмою.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Медичне право України в системах права і законодавства.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль
2	Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
3	Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
4	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
5	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
6	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
7	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
8	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	4	Розповідь-пояснення	Усне опитування
8	Правове регулювання сімейної медицини в Україні. Народна медицина (цілителство) за законодавством України.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
9	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Правове	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування

	забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя в Україні.			
10	Донорство за законодавством України. Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Корекція статі.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
11	Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
12	Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
13	Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
14	Правова регламентація косметології та спортивно-оздоровчої діяльності (спортивна медицина).	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
15	Санаторно-курортна справа. Медичний туризм.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
16	Медичне право України в системах права і законодавства.	2	Розповідь-пояснення. Презентація	Тестовий контроль. Усне опитування
	Всього годин	32		

2.2.4. Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено програмою.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Медичне право України в системах права і законодавства.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
2	Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
3	Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
4	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони	2	Робота з текстом,	Тестовий контроль.

	здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.		конспектування	Самоконтроль
5	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
6	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
7	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
8	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	2	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
9	Правове регулювання сімейної медицини в Україні. Народна медицина (цілительство) за законодавством України.	4	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
10	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Правове забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя в Україні.	4	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
11	Донорство за законодавством України. Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Корекція статі.	4	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
12	Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.	4	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
13	Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення	4	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
14	Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів	4	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
15	Правова регламентація косметології та спортивно-оздоровчої діяльності (спортивна медицина).	3	Робота з текстом, конспектування	Тестовий контроль. Самоконтроль
16	Санаторно-курортна справа.	3	Робота з	Тестовий

Медичний туризм.		текстом, конспектування	контроль. Самоконтроль
Всього годин	46		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні освітнього компоненту застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компоненту, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту.

Формою контролю є «залік». Бали для освітніх компонентів розраховуються як середнє арифметичне балів поточного контролю за всі теми впродовж всього періоду вивчення освітнього компоненту (з точністю до сотих) за таблицею «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)», що додається автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. Загальна навчальна діяльність визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано» або «не зараховано».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133

4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Після завершення вивчення освітнього компоненту завуч або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку у індивідуальний навчальний план та заповнює відомості успішності з освітнього компоненту.

3.2. Питання до заліку:

1. Медичне право України як правове утворення: поняття, завдання, предмет.
2. Принципи і функції медичного права України.
3. Медичні правовідносини: поняття, види і склад.
4. Загальна характеристика законодавчого забезпечення охорони здоров'я в Україні.
5. Міжнародні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини.
6. Регіональні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини.
7. Місце декларації прав людини в системі охорони здоров'я України.
8. Права пацієнтів за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
9. Права медпрацівників за міжнародними актами у охорони здоров'я і прав людини.
10. Конституційне регулювання охорони здоров'я в Україні.
11. Місце медичного права в системі соціального регулювання медичної діяльності.
12. Систематизація законодавства України про охорону здоров'я.

13. Біоетика, біоправо та медичне право: проблеми співвідношення.
14. Добровільне медичне страхування: стан законодавчого закріплення і застосування.
15. Страхування професійної відповідальності медичних працівників.
16. Страхування медичних працівників, що виконують свої професійні обов'язки.
17. Поняття та ознаки медичної допомоги (якісна, кваліфікована, доступна, безоплатна).
18. Право на медичну допомогу за законодавством України.
19. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин.
20. Договір про надання медичних послуг: поняття, характеристика та особливості.
21. Договірна відповідальність у сфері охорони здоров'я.
22. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, характеристика.
23. Право людини на життя: поняття, зміст і загальна характеристика.
24. Право людини на медичну інформацію.
25. Право людини на медичну таємницю.
26. Право людини на згоду на медичне втручання.
27. Право на відмову від медичного втручання.
28. Поняття і види суб'єктів медичних правовідносин.
29. Загальна характеристика прав пацієнта.
30. Правове регулювання обов'язків пацієнта в Україні.
31. Морально-етичні засади взаємин «лікар-пацієнт».
32. Правове регулювання професійних обов'язків медичних працівників.
33. Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.
34. Поняття і види процедур і механізмів захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
35. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
36. Позасудова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
37. Види правопорушень та відповідальності у сфері охорони здоров'я
38. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я.
39. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
40. Адміністративно-правова відповідальність у медичному праві.
41. Кримінальна відповідальність медичних працівників.
42. Звільнення від юридичної відповідальності медичних працівників.
43. Особливості юридичної відповідальності пацієнтів за законодавством України.
44. Професійна етика.
45. Етичний кодекс українського лікаря.
46. Деонтологія в медицині.
47. Міжнародні форми і засоби захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
48. Експертна діяльність у сфері охорони здоров'я: національне і

зарубіжне законодавство.

49. Поняття, види і значення медичних експертиз в Україні.
50. Судово-медична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
51. Судово-психіатрична експертиза: загальна характеристика та роль.
52. Судово-психологічна експертиза: загальний аналіз і роль у сфері медичного права.
53. Військово-медична експертиза: загальна характеристика та роль.
54. Альтернативна медична експертиза: загальний аналіз і роль у сфері медичного права.
55. Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види.
56. Медична помилка та нещасний випадок.
57. Ятрогенна патологія: актуальність і основні причини виникнення.
58. Ускладнення за результатами медичних втручань та їх правові наслідки.
59. Контроль якості медичної допомоги: поняття, види, суб'єкти.
60. Правовий статус лікаря, який надає первинну медичну допомогу.
61. Поняття та види донорства за законодавством України.
62. Поняття і принципи донорства крові та її компонентів.
63. Законодавче забезпечення донорства органів та інших анатомічних матеріалів.
64. Юридична регламентація донорства репродуктивних клітин в Україні.
65. Нормативно-правове забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб.
66. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин в умовах лікування інфекційних хвороб, у тому числі тих, що передаються статевим шляхом.
67. Правовий статус медичних працівників в умовах угрози інфікування ВІЛ.
68. Правове регулювання проведення профілактичних щеплень в Україні.
69. Основи господарської діяльності у сфері охорони здоров'я в Україні.
70. Поняття господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.
71. Порядок та умови ліцензування господарської діяльності.
72. Ліцензування й акредитація закладів охорони здоров'я.
73. Контроль за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності.
74. Заклад охорони здоров'я України як суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я.
75. Акредитація закладів охорони здоров'я.
76. Особливості правового статусу фізичних осіб підприємців як суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я.
77. Особливості оподаткування у сфері охорони здоров'я

78. Правове регулювання здійснення приватної практики.

3.4. Індивідуальні завдання:

не передбачені

3.5. Правила оскарження оцінки

Подання заяви про апеляцію здійснюється здобувачем освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів складання підсумкового контролю.

Здобувач освіти подає заяву до деканату. Декан реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає на підпис ректору. Готує проект наказу про склад апеляційної комісії, повідомляє здобувачу освіти дату та місце засідання апеляційної комісії

Якщо здобувач освіти бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмові роботи додатково не надаються). Заяву розглядають не пізніше двох наступних робочих днів після її подання в присутності студента. У випадку відсутності студента секретарем комісії у протоколі засідання має зробити відповідний запис.

Результати апеляції оголошуються здобувачу освіти відразу після закінчення розгляду його заяви. Студент особисто робить запис у протоколі засідання апеляційної комісії про отримання результатів розгляду його справи.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття. Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
 - толерантність до інших та їхнього досвіду,
 - сприйнятливість та неупередженість,
 - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
 - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
 - я-висловлювання,
- коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,

- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;

- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-студент», «студент-студент», «студент-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні

заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Медичне право. Підручник. Харитонов О.І., Булеца С.Б., Стеценко С.Г., Майданик Р.А., Сенюта І.Я., Триньова Я.О., Менджул М.В. Ужгород, ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с.
2. Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України: Підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. Київ : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 529 с.
3. Логвиненко Б.О. Науково-практичний коментар до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Київ : Дакор, 2021. 272 с.
4. Чеховська І.В. Медичне право України: навчальний посібник / І.В. Чеховська. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 480 с.
5. Грін О.О. Загальне медичне право: навчальний посібник. Альбом схем. Харків : Право, 2017. 208 с.
6. Грін О.О. Основи медичного права: навчальний посібник. Альбом схем. Харків : Право, 2020. 377 с.
7. Медико-правовий тлумачний словник. За ред. І.Я. Сенюти. Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010. 540 с.
8. Медичне право України: Практикум / Волков В.Д., Дешко Є.М., Мазур Ю.В. Донецьк : Сучасний друк, 2010. 249 с.
9. Миронова Г.А. Модернізація цивільного законодавства у сфері надання медичної допомоги. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 200 с.
10. Права приватної особи в умовах пандемії COVID-19: проблеми здійснення і захисту : монографія / Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Беляков К.І. Запоріжжя : Гельветика, 2020. 404 с.
11. Дан Г.П. Етика для лікарів, медсестер і пацієнтів. –Львів: Свічадо, 2008. –200 с
12. Деонтологія і етика в клінічній практиці. Частина 1.: навчальний посібник/Ю.М.Казаков, С.І.Треумова, В.П.Боряк, Н.І.Чекаліна, Т.А. Трибрат, С.В. Шуть, - Полтава. - 2014.-213 с.
13. Деонтологія та етика в клінічній практиці : навчальний посібник. Ч. 2 / С. І. Треумова, Є. Є. Петров, Ю. Г. Бурмак, Т.А. Трибрат МОЗ України, УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини). - Полтава: Техсервіс, 2017. - 375 с
14. Ковальова, О. М. Деонтологія в медицині : [підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук. - К.: Медицина, 2015. - 239 с.

Допоміжна

1. Майданик Н.І. Право на медичну допомогу осіб, які позбавлені волі. Н.І. Майданик. Київ : Алерта, 2013. 36 с.

2. Майданик Р.А. Медичне право в системі права України. Р.А. Майданик. Київ : Алерта, 2013. 48 с.
3. Майданик Р.А. Репродуктивні права. Сурогатне материнство. Р.А. Майданик. Київ : Алерта, 2013. 48 с.
4. Майданик Р.А. Страхування зобов'язань з надання медичної допомоги. Р.А. Майданик. Київ : Алерта, 2013. 64 с.
5. Методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни «Медичне право» (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право») для студентів III курсу / уклад. О.Т. Зима. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 37 с.
6. Моральна шкода. Все, що потрібно знати юристу ...і трохи більше / В. І. Манукян ; пер. з рос. О.М. Уліщенко. Харків : Право, 2020. 568 с.
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 томах / Дзера О.В., Луць В.В., Кузнецова Н.С. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 1800 с.
8. Островська Б.В. Міжнародно-правове регулювання права людини на життя в контексті біоетики : монографія. Київ : Логос, 2019. 604 с.
9. Павленко О.В., Скрипников П.М., Шиленко Д.Р., Плужник А.В., Куценко В.А., Бугорков І.В., Дрогомирецька М.С. Приватна стоматологічна практика: юридичні, економічні, фінансові, облікові та соціальні аспекти в стоматології. Київ : Червона Рута-Турс, 2009. 384 с.
10. Права людини у сфері охорони здоров'я: практикум / за ред. Р.А. Майданика. Київ : Алерта, 2013. 116 с.
11. Права людини у сфері охорони здоров'я: практичний посібник. Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2012. 552 с.
12. Сенюта І.Я. Джерела правового регулювання цивільних відносин у сфері надання медичної допомоги. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2018. 416 с.
13. Сенюта І.Я. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері надання медичної допомоги: питання теорії і практики. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2018. 640 с.
14. Сенюта І.Я. Цивільно-правовий захист права на медичну допомогу: методичні рекомендації. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2018. 64 с.
15. Стеценко В.Ю. Медичне право України (реформування охорони здоров'я в умовах страхової медицини): монографія / В.Ю. Стеценко, Г.М. Токарев; за заг.ред. С.Г. Стеценка. Київ : Атіка, 2012. 144 с.
16. Стеценко С.Г. Медичне право України (правове забезпечення лікарської таємниці): монографія / В.Ю. Стеценко, монографія / С.Г. Стеценко, І.В. Шатковська. Київ : Алерта, 2010. 144 с.
17. Триньова Я.О. Сурогатне материнство. Настільна книга адвоката, лікаря, сурмами, генетичних батьків та правоохоронця. Київ : Норма права, 2021, 356 с.

18. Чечерський В.І. Право на репродукцію (відтворення) у системі основоположних прав людини: конституційно-правове дослідження. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 416 с.
19. Юдін О.Ю. Безпечна медична практика. Захист лікаря від претензій пацієнтів. Київ : Інтерсервіс, 2020. 186 с.
20. Юдін О.Ю. Приватна медична практика. Юридичні поради з побудови і захисту бізнесу. Київ : Інтерсервіс, 2020. 190 с.
21. Болбачан О.А., Ібраїмова Д.Д. Биоетика: Учебник. — Бишкек: КРСУ, 2019. — 202 с.
22. Ерохин А.К., Геец Н.Ф., Грекова В.В., Глушенко Н.А., Грибань А.Н., Красножон Г.А., Осипов И.О., Розова В.В., Первов Ю.Ю., Салионов А.Е., Трифонова Г.А., Урядова В.В., Цветкова М.М., Ерохина Л.Д. Медицинская этика и деонтология. Часть 1.- Владивосток: Медицина ДВ, 2017. — 137 с.
23. Ерохин А.К., Геец Н.Ф., Грекова В.В., Глушенко Н.А., Грибань А.Н., Красножон Г.А., Осипов И.О., Розова В.В., Первов Ю.Ю., Салионов А.Е., Трифонова Г.А., Урядова В.В., Цветкова М.М., Ерохина Л.Д. Медицинская этика и деонтология. Часть 2.- Медицина ДВ, 2017.— 165 с.
24. Ерохин А.К., Геец Н.Ф., Грекова В.В., Глушенко Н.А., Грибань А.Н., Красножон Г.А., Осипов И.О., Розова В.В., Первов Ю.Ю., Салионов А.Е., Трифонова Г.А., Урядова В.В., Цветкова М.М., Ерохина Л.Д. Медицинская этика и деонтология. Часть 3.- Медицина ДВ, 2017. - 229 с.
25. Натан-Нахман, Альбертон. Медицина и врачебная этика в трудах Рамбама / Альбертон Натан-Нахман. - М.: Мосты культуры, Гешарим, 2017. - 360 с.
26. Сильверман Дж., Керц С., Дрейпер Дж. Навыки общения с пациентами. - М.: Гранат, 2018. — 304 с.
27. Эстуардо, Васкес Абанто, Анна Васкес Абанто. Здравоохранение XXI века: закон и этика в медицине / Эстуардо Васкес Абанто, Анна Васкес Абанто. - М.: LAP Lambert Academic Publishing, 2014. - 144 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE - <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=175>
2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx
5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та

управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx